PROTOKOLLSUTDRAG RS 2026-0015
2026-11-24

§ 229

Förnyat genomförandebeslut avseende Roslagsbanans Fordon – ersättning X10p

RS 2025-1253

Sammanfattning

Roslagsbanans fordonsflotta av typen X10p är tekniskt föråldrad och uppfyller inte längre moderna krav på tillgänglighet och komfort. Därtill uppfylls inte de specifika säkerhetskrav som ställs på trafikerande fordon i tunnelmiljö när Roslagsbanan förlängs till city. I maj 2025 beslutade regionfullmäktige (RS 2024-1161) att avropa tio X15p-fordon samt att dela upp projektet i delprojekten fordon, depå och elkraft. Beslutet möjliggjorde avrop av tio X15p-fordon inom ramen för option 2.

Det totala behovet av fordon har i trafikförvaltningens pågående aktualitetsprövning bedöms till 60 fordon, varav 26 fordon redan avropats från tidigare option. I detta ärende föreslås att ytterligare 15 fordon avropas.

Investeringens omfattning föreslås öka med fem fordon, till sammanlagt 15 X15p-fordon. Investeringens totala utgift för de femton fordonen uppgår till 2 261,8 miljoner kronor, en ökning med 888 miljoner kronor för den ökade omfattningen med fem fordon, vilket föranleder ett förnyat genomförandebeslut.

Beslutsunderlag

1. Regionrådsberedningens skrivelse
2. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
3. Trafiknämndens protokollsutdrag den 29 september 2026
4. Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 september 2026
5. Ekonomibilaga med investeringskalkyl (sekretess)

Yrkanden

Ordförande Aida Hadzialic (S) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 11 november 2026 (bilaga).

2:e vice ordförande Axel Conradi m.fl. (M) yrkar bifall till eget förslag till tilläggsbeslut (bilaga).

Beslutsgång

Ordförande Aida Hadzialic (S) frågar först på regionrådsberedningens förslag till beslut och finner att regionstyrelsen bifaller detta.

Ordförande frågar därefter på Moderaternas förslag till tilläggsbeslut och finner att regionstyrelsen avslår detta.

Beslut
Regionstyrelsen föreslår dels att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandefasen avseende Roslagsbanan Fordon – ersättning X10p, inom ramen för 2026 års investeringsbudget och planår 2027-2035, med en utökad investeringsutgift på 888 miljoner kronor avseende fem X15p-fordon, till totalt 15 fordon, till en ny total investeringsutgift på 2 261,8 miljoner kronor.

Regionstyrelsen beslutar dels för egen del följande.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sverigedemokraterna deltar inte i beslutet.

Reservation
2:e vice ordförande Axel Conradi m.fl. (M) anmäler reservation från Moderaterna till förmån för eget förslag till tilläggsbeslut.

Särskilda uttalanden
Ledamoten Anna Sehlin m.fl. (V) anmäler ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet.

Ledamoten Msciwoj Swigon m.fl. (SD) anmäler ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna.

Paragrafen är justerad

Skickas till
Trafiknämnden

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2026-11-09

RS 2025-1253

Regionstyrelsen

Förnyat genomförandebeslut avseende Roslagsbanans Fordon – ersättning X10p

Föredragande regionråd: Jens Sjöström

Ärendebeskrivning

Roslagsbanans fordonsflotta av typen X10p är tekniskt föråldrad och uppfyller inte längre moderna krav på tillgänglighet och komfort. Därtill uppfylls inte de specifika säkerhetskrav som ställs på trafikerande fordon i tunnelmiljö när Roslagsbanan förlängs till city. I maj 2025 beslutade regionfullmäktige (RS 2024-1161) att avropa tio X15p-fordon samt att dela upp projektet i delprojekten fordon, depå och elkraft. Beslutet möjliggjorde avrop av tio X15p-fordon inom ramen för option 2.

Det totala behovet av fordon har i trafikförvaltningens pågående aktualitetsprövning bedöms till 60 fordon, varav 26 fordon redan avropats från tidigare option. I detta ärende föreslås att ytterligare 15 fordon avropas.

Investeringens omfattning föreslås öka med fem fordon, till sammanlagt 15 X15p-fordon. Investeringens totala utgift för de femton fordonen uppgår till 2 261,8 miljoner kronor, en ökning med 888 miljoner kronor för den ökade omfattningen med fem fordon, vilket föranleder ett förnyat genomförandebeslut.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandefasen avseende Roslagsbanan Fordon – ersättning X10p, inom ramen för 2026 års investeringsbudget och planår 2027-2035, med en utökad investeringsutgift på 888 miljoner kronor avseende fem X15p-fordon, till totalt 15 fordon, till en ny total investeringsutgift på 2 261,8 miljoner kronor.

Sekretess
Bilagan till trafikförvaltningens tjänsteutlåtande omfattas av sekretess enligt 19 kap 3 § OSL

Regionrådsberedningens motivering

Roslagsbanans fordonsflotta av typen X10p är tekniskt föråldrad och uppfyller inte längre moderna krav på tillgänglighet och komfort. Därtill

uppfylls inte de specifika säkerhetskrav som ställs på trafikerande fordon i tunnelmiljö när Roslagsbanan förlängs till city.

Trafiknämnden motiverar att beslutet behövs för att säkerställa Roslagsbanans kapacitet, utifrån resandeprognoser samt för att minimera sårbarheten i fordonsförsörjningen. Därtill för att möta kraven när Roslagsbanan förlängs till city. Trafiknämnden föreslår att avrop inom Option 2 utökas med ytterligare fem fordon av typen X15p, till totalt 15 fordon. Investeringens totala utgift för de femton fordonen uppgår till 2 261,8 miljoner kronor, en ökning med 888 miljoner kronor för den ökade omfattningen med fem fordon.

Leverantören har initierat en utredning avseende tillämpningen av CRA (Cyber Resilience Act)-förordningen. I den totala utgiften har ekonomisk osäkerhet beräknats till 98,5 miljoner kronor för bland annat CRA. Utredningen behöver fortsätta innan de ekonomiska konsekvenserna slutgiltigt kan fastställas.

Det totala behovet av fordon har i trafikförvaltningens aktualitetsprövning bedömts till 60 fordon, varav 26 fordon redan avropats från tidigare option. I och med detta ärende föreslås att ytterligare 15 fordon avropas. Återstående 19 fordon behöver hanteras genom ett kommande beslut.

Regionrådsberedningen föreslår mot bakgrund av ovanstående samt bifogade underlag att trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomförandefasen enligt förslaget till beslut.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Trafiknämndens protokollsutdrag den 29 september 2026
3. Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 september 2026
4. Ekonomibilaga med investeringskalkyl (sekretess)

Aida Hadžialić

Jens Sjöström

Förslag till tilläggsbeslut
2026-11-24

Diarienummer
RS 2025-1253

Regionstyrelsen
Ärende 19

Förnyat genomförandebeslut avseende Roslagsbanans Fordon – ersättningX10p

Region Stockholm står inför omfattande investeringsåtaganden samtidigt som flera av regionens största infrastrukturprojekt präglas av återkommande fördyringar och förseningar. Tvärbanans Kistagren, bussterminalen vid Slussen och Program Saltsjöbanan är tydliga exempel. Därutöver visar de senaste prognoserna att tunnelbanans utbyggnad har ett finansieringsgap om 23 miljarder kronor.

Vi ifrågasätter inte behovet av att ersätta Roslagsbanans åldrande fordon. Däremot kvarstår betydande osäkerheter kring den samlade fordonsförsörjningen och dess finansiering. Utöver de 15 fordon som omfattas av det aktuella beslutet bedöms ytterligare 19 fordon behöva anskaffas. Samtidigt är de ekonomiska konsekvenserna av nya cybersäkerhetskrav ännu inte slutligt fastställda.

Det är särskilt anmärkningsvärt att regionledningskontoret uttryckligen konstaterar att den föreslagna finansieringslösningen minskar transparensen i investeringsplaneringen och försvårar en samlad bedömning av det totala investeringsbehovet.

Mot bakgrund av de återkommande problemen med regionens investeringsprojekt och de osäkerheter som kvarstår anser vi att särskilda kontrollstationer bör införas. Dessa ska säkerställa en tydlig politisk uppföljning av projektets ekonomi, tidplan, risker och återstående investeringsbehov.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta följande:

1. trafiknämnden uppdras inrätta tydliga kontrollstationer till trafiknämnden inrättas för att säkerställa tid, ekonomi, kvalitet och arbetsmiljö i projektet och därmed även transparens samt insyn för nämndens ledamöter.

Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-11-24

RS 2025-1253

Vänsterpartiet

Regionstyrelsen
Ärende 19

Förnyat genomförandebeslut avseende Roslagsbanans Fordon – ersättning X10p

Vi i Vänsterpartiet har aldrig förespråkat förlängningen av Roslagsbanan till City, och ser det inte som rimligt att prioritera den i det nu rådande ansträngda ekonomiska situationen med många andra stora och viktiga investeringar på gång. Varför ska Roslagsbanan dras i kostsamma tunnlar in till T-centralen? Vi delar uppfattningen om att det behövs en förstärkning av kollektivtrafikens kapacitet för nordostsektorn för att behålla resenärer och locka nya, men har svårt att se att den mest kostnadseffektiva lösningen skulle vara nya dyra tunnlar in till T-centralen och Stockholm City. Erfarenheten säger också att risken för fördyrningar är stor.

Med det sagt uppfattar vi att behovet av en utökning av optionen för att kunna köpa in ytterligare fem X15-fordon för att ersätta uttjänta X10p-fordon ändå finns. Oavsett om Roslagsbanan dras till T-centralen eller ej. Vänsterpartiet vill satsa på kollektivtrafiken och att fler resenäer ska välja Roslagsbanan än bil så att andelen kollektivtrafikresenärer ökar. Vi ser dock med oro på för stora kostnader i andra fordonsprojekt och för befintliga fordon i och med det nya CRA-direktivet.

Region Stockholm

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-11-24

RS 2025-1253

Regionstyrelsen
Ärende 19

Förnyat genomförandebeslut avseende Roslagsbanans Fordon – ersättning X10p

Vi delar uppfattningen att de uttjänta X10p-fordonen behöver ersättas. Motiveringen till de fem ytterligare fordonen är dock uttryckligen kopplad till utbyggnaden av Roslagsbanan till City, en utbyggnad som vi vill avbryta.

Sverigedemokraterna deltar därför inte i beslutet.